

Nr 151.

Av herrar **Hederstierna** och **Löfgren** i Stockholm, i anledning av den i statsverkspropositionen föreslagna löne-reglering för statsdepartementen, centrala ämbetsverk m. fl.

I den framlagda propositionen rörande ny definitiv löne-reglering för statsdepartement och centrala ämbetsverk, vari jämväl ställts i ut-sikt senare förslag under riksdagen om ändrade pensionsförhållanden, inbegripas även justitieråd och regeringsråd. Förslaget grundar sig be-träffande nämnda ämbetsmän med en oväsentlig modifikation på den s. k. löne-regleringskommitténs betänkande av den 3 november 1920.

Betänkandet innehåller, att avlöningen för justitieråd och regeringsråd skall bestämmas till 18,000 kronor, samt att pensionen skall utgöra 8,796 kronor mot skyldighet att betala en pensionsavgift av 528 kronor (sid. 79 och 123 i betänkandet). Jämför man de sålunda föreslagna löneförmånerna med den hittillsvarande ordinarie lönen inklusive den tillfälliga löneförbättringen (kronor 13,000 + 1,500) kronor 14,500, så föreligger väl en avsevärd absolut ökning. Men tager man hänsyn till alla på frågans bedömande inverkan omständigheter, är denna ökning utan tvivel icke tillfredsställande.

Beträffande pensionen är det än mera uppenbart, att betänkandet är otillfredsställande. Det kan med fog ifrågasättas, huruvida ökningen i pensionsunderlaget, vilken utgör endast 796 kronor, i själva verket innebär en förbättring, då ökningen i väsentlig grad uppväges av den föreslagna höjningen i pensionsavgift från 360 kronor till 528 kronor. Men även om man räknar med en ökning av 796 kronor per år i en pension, som sedan 1874 utgått med 8,000 kronor, vill det synas som om denna ökning vore allt för ringa.

Jämföres förslaget i fråga om justitierådets och regeringsrådets avlönings- och pensionsvillkor med förslagets bestämmelser i övrigt, nödgas man konstatera en bristande överensstämmelse mellan de prin-ciper, som tillämpats.

På sidan 21 i betänkandet yttrar kommittén beträffande avlöning åt chefer och vissa med dem jämförliga befattningshavare:

»Som utgångspunkt vid bedömning av ifrågakvarande spörsmål har kommittén haft att taga hänsyn till de relationer mellan olika avlöningar, som äro rådande inom det nuvarande lönesystemet. Kommittén har saknat anledning att härutinnan vidtaga några mera väsentliga rubbningar.»

Men då kommittén gått att tillämpa denna princip, har kommittén för justitie- och regeringsråden i fråga om löneförmånerna stannat vid att föreslå en väsentligt mindre ökning än för övriga ifrågakvarande statsfunktionärer, och beträffande pensionen innebär kommitténs förslag ett fullkomligt brytande med de grundsatser, som hittills varit gällande för justitie- och regeringsråd i förhållande till andra ämbetsmän.

Undersöker man nämligen de närmare relationerna mellan de olika lönegraderna för löntagare i chefs eller därmed jämförlig ställning, finner man följande. (Hänsyn har här endast tagits till ortgruppen G i den i 9 § av lönerglementet intagna löneplanen, se betänkandet sid. 78—79 samt sid. 22, 23, 24, 28 och 29.)

Lönegrad.	Nuvarande avlöning incl. tillfällig löneförbättring.	Lön enligt förslaget.	Ökning.	
			Absolut.	Procentuell.
1:a lönegraden (den så kallade lägre överdirektörsgraden).....	10,200	13,020	2,820	27,6
2:a lönegraden (den så kallade högre överdirektörsgraden).....	11,200	15,000	3,800	33,9
3:e lönegraden (den så kallade normala generaldirektörsgraden).....	12,500	17,040	4,540	36,3
4:e lönegraden (justitie- och regeringsråd)	14,500	18,000	3,500	24,1

I detta sammanhang bör anmärkas, att cheferna för medicinalstyrelsen och kommerskollegium, vilka tillsättas på förordnande för en tid av sex år och vilka för närvarande åtnjuta ett arvode (inklusive tillfällig förbättring) av 17,000 kronor (sid. 30 i betänkandet), enligt förslaget skola erhålla 19,000 kronor, samt att cheferna för socialstyrelsen och byggnadsstyrelsen, vilka tillsättas på enahanda sätt, skola åtnjuta en förhöjning från 12,000 kronor till 19,000 kronor (se sid. 78 i betänkandet).

Beträffande pensionerna har en ännu större avvikelse från förutvarande relationer företagits. Hittills har enligt kungl. brev den 28 juni

1907 och K. K. den 26 maj 1909 för justitieråd och regeringsråd föreskrivits en pension av 8,000 kronor per år med en årlig avgift av 360 kronor, medan högsta pension för övriga ämbetsmän varit 6,000 kronor. I fråga om de för viss tid förordnade generaldirektörerna för medicinalstyrelsen och kommerskollegium har pensionen enligt K. K. den 1 oktober 1914 och den 19 juni 1919 varit bestämd till 6,000 kronor efter 12 års tjänstgöring samt vid tidigare avgång 5,000 à 5,500 kronor med pensionsavgift av 360 kronor (sid. 115 i betänkandet).

I förslaget har, som ovan antytts, för justitieråd och regeringsråd visserligen föreslagits en ökning av pensionsunderlaget från kronor 8,000 till kronor 8,796, men på samma gång en ökning av pensionsavgiften från 360 kronor till 528 kronor.

För övriga ämbetsmän har däremot redan från byråchefsggraden det gamla pensionsmaximum överskridits, i det att underlaget för denna grad föreslås till 6,996 kronor. För här ovan omförmälda chefsgrader ställa sig relationerna (jfr. sid. 123 i betänkandet) på följande sätt:

Lönegrad.	Nuvarande pension.	Föreslagen pension.	Ökning.	
			Absolut.	Procentuell.
1:a graden lägre överdirektör	5,700	7,296	1,596	28,0
2:a graden högre överdirektör	6,000	7,896	1,896	31,6
3:e graden generaldirektör	6,000	8,496	2,496	41,6
4:e graden justitieråd och regeringsråd	8,000	8,796	796	10,0

För generaldirektör, som tillsättes på förordnande, föreslås (sid. 122), att han skall efter minst tolv års tjänstgöring bekomma pension å allmänna indragningsstaten med 9,000 kronor, och att om han, innan han uppnått tolv års tjänstetid, nödgas utan egen begäran avgå, han äger likaledes å allmänna indragningsstaten uppbära 8,000 kronor. Pensionsavgiften är 540 kronor.

Då justitieråds och regeringsråds löne- och pensionsförmåner tidigare i regel faststälts utan samband med andra lönerogleringar, kan man icke utan svårighet anställa jämförelser rörande tidigare förhållanden. För övrigt bör beaktas, att sedan senaste löneroglering för högsta domstolen dels åtskilliga nya ämbetsverk tillkommit med en relativt hög lönestandard och dels lönerogleringar ägt rum för åtskilliga verk.

Följande bör emellertid vara av intresse för frågans bedömande.

Justitierådens löner bestämdes vid 1856—58 årens riksdag till 8,000 rdr. och höjdes år 1874 till 10,000 kronor.

Enligt protokollet över justitiedepartementsärenden den 9 januari 1874 (bil. 1 till Kungl. prop. nr 1) sid. 8 yttrade justitieministern bl. a. följande:

»Justitierådens lön bestämdes vid 1856—58 årens riksdag till 8,000 rdr. och har sedan dess icke undergått någon förändring. Vid jämförelse med den prisstegring å alla levnadsförnödenheter, som sedan nämnda tid inträffat, torde en förhöjning i justitierådens nuvarande avlöning till 10,000 kr. eller således med 25 % finnas vara av billigheten och omständigheterna påkallad.»

I statsutskottets utlåtande nr 14 till 1874 års riksdag sid. 15 heter det bl. a.

»Justitierådens avlöningsförhållanden synas utskottet icke stå i något direkt samband med frågan om avlöningen för övriga ämbets- och tjänstemän; och då det obestriddigen är av synnerlig vikt, att högsta domstolens ledamöter intaga en fullkomligt oberoende ställning samt då de därjämte icke få innehava annat ämbete eller tjänst och icke heller torde böra åtaga sig enskilda, för handhavande av deras viktiga kall främmande och möjligen störande uppdrag, tillstyrker utskottet,

att, med bifall till Kungl. Maj:ts nådiga framställning, anslaget till högsta domstolen må med 32,000 kronor förhöjas, dock under villkor att den förhöjda lönen ej må uppbäras av justitieråd, som jämväl från inrättning eller bolag, som av Kungl. Maj:t sanktionerats, uppbär lön eller årligt arvode.»

Enligt riksdagens skrivelse nr 33 blev denna hemställan bifallen och detta jämväl i fråga om motiveringen.

År 1907 förhöjdes avlöningen till 13,000 kronor. I protokollet över justitiedepartementsärenden den 12 januari 1907 sid. 4 ff. yttrade chefen för justitiedepartementet, efter att hava refererat 1874 års riksdagsbeslut:

»De förhållanden, som för mer än 30 år sedan motiverade en höjning av justitierådens lön med 25 %, torde i fullaste mått kunna även nu åberopas för en liknande åtgärd. Då de skäl, som föranlett, att justitierådens pension satts till 8,000 kronor, äga oförminskad giltighet, torde någon ändring av pensionsbeloppet ej böra ske; men däremot bör vid lönebeloppets höjande hänsyn tagas jämväl därtill, att justitieråden bliva underkastade bestämmelserna i ny pensionslag och således skola vara skyldiga att erlägga den pensionsavgift, som kan vardas stadgad. Med avseende härå hemställer jag, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen att höja lönen för en var av högsta domstolens ledamöter till 13,000 kronor och att för nämnda löns åtnjutande stadga enahanda villkor, som vid fastställande av nu gällande lönestat för högsta domstolen föreskrivits.»

Enligt statsutskottets hemställan i utlåtande nr 114 biföll riksdagen löneförhöjningen, men i stället för det av Kungl. Maj:t föreslagna avlöningsvillkoret, stadgade riksdagen (skrivelse nr 2 p. 2) för lörens åtnjutande det villkor, att med justitierådsämbetet icke må förenas upp-

drag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Kungl. Maj:ts oktroy försett eller blivit såsom aktiebolag registrerat, ej heller befattning som tjänsteman i sådant verk eller bolag.

Nämnda villkor har genom nådigt brev den 23 april 1909 erhållit skärpt avfattning, som överensstämmer med den nu föreslagna, för vilken nedan redogöres.

Då regeringsrätten samma år inrättades, blev enahanda villkor gällande för dem.

Beträffande justitierådens pension har denna som förut nämnts allt sedan 1874 utgjort 8,000 kronor. Då 1907 års pensionslag framlades, föreslogs väl, att pensionen skulle för justitieråd nedsättas till det i pensionslagen bestämda maximum 6,000 kronor, men det beslöts, att justitieråden skulle undantagas från lagen, och att pensionen skulle fortfarande utgå med 8,000 kronor.

Någon utredning om justitie- och regeringsrådsämbetenas särskilda karaktär förekommer icke i betänkandet. Det framhålles allenast å sid. 29 att med hänsyn till dessa befattningshavares särställning inom den civila statsförvaltningen det syntes kommittén, att de fortfarande böra hänföras till en högre lönegrad än president och generaldirektör med fullmakt eller konstitutorial.

Den rent författningenliga skillnaden i villkor för löneförmånernas åtnjutande framgår emellertid dels av 3 § av det föreslagna avlöningsreglementet (se sid. 77 i betänkandet resp. sid. 1 i bil. 2 till regeringens förslag i statsverkspropositionen) och dels av de i förslaget till kungörelse angående tillämpning av avlöningsreglementet (se sid. 106 i betänkandet och sid. 29, bil. 3 till statsverkspropositionen) för justitieråd och regeringsråd föreskrivna bestämmelser.

För andra statsfunktionärer än justitie- och regeringsråd skola enligt förslaget gälla följande bestämmelser.

»1) med ordinarie befattning må icke förenas annan tjänst å rikets eller riksdagens stat, ej heller, utan att sådant medgivits genom beslut av Kungl. Maj:t och riksdagen, å kommuns stat.

2) Med ordinarie befattning må ej heller förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är försett med Kungl. Maj:ts oktroy eller blivit registrerat såsom aktiebolag, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning av vad slag det vara må, så framt ej Kungl. Maj:t eller, vad angår tjänsteman tillhörande någon av de i 9 § avdelningarna B och G upptagna 1:a—17:e lönegraderna, vederbörande myndighet, varunder han lyder, efter prövning att ifrågavarande uppdrag eller

tjänstebefattning ej må anses inverka hindrande för utövande av stats-tjänsten, finner uppdraget eller befattningen kunna få mottagas och tills vidare bibehållas.»

I allt väsentligt likalydande bestämmelser äro redan gällande, och det är bekant, att med tillämpning av dessa föreskrifter åtskilliga statsfunktionärer i stor utsträckning tillförsäkrats mer eller mindre väl avlönade offentliga uppdrag, såsom att vara statsrepresentanter i bolag, samt att tillstånd att förena tjänster med styrelseledamotskap eller motsvarande uppdrag beviljats i stor utsträckning.

Justitie- och regeringsråd, vilka på grund av regeringsformen § 34 äro absolut förhindrade att »tillika annat ämbete innehava eller utöva», äro dessutom underkastade följande likaledes indispensabla restriktioner:

»Med justitieråds (resp. regeringsråds) ämbete må ej förenas uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för bolag, verk, förening eller inrättning, som driver bank- eller försäkringsrörelse, eller vars verksamhet eljest har huvudsakligen ekonomiskt syfte, ej heller befattning som tjänsteman i bolag, verk, förening eller inrättning, som nyss sagts.»

Justitie- och regeringsråd äro således alldeles ställda utanför andra statsfunktionärer tillkommande möjligheter till biinkomster.

Även vid bedömandet av frågan om pensionens storlek är ifrågasvarande lönevillkor av stor betydelse. Andra högre statsfunktionärer torde synnerligen ofta innehava någon bibefattning, som de efter avskedstagandet bibehålla, så länge hälsa och krafter det medgiva. För ett avgående justitie- eller regeringsråd lär det sällan lyckas att vid pensionsåldern, 67 år, förskaffa sig någon dylik befattning, utan han blir i regel uteslutande hänvisad till pensionen. Detta är en omständighet, som kraftigt talar för bibehållandet av den särställning i pensionshänseende, som hittills tillkommit ledamöterna av högsta domstolen och regeringsrätten.

Frånser man emellertid de i lag föreskrivna förbuden i fråga om justitie- och regeringsrådets rätt till verksamhet vid sidan av ämbetet, så bör erinras, att denna rätt jämväl i övrigt rent faktiskt med hänsyn till ämbetets natur är i väsentlig grad inskränkt. Sålunda lärer ett justitieråd eller regeringsråd icke böra åtaga sig någon som helst utredning i ärende, som skäligen kan tänkas bliva föremål för högsta domstolens eller regeringsrättens prövning. Även om intet direkt hinder föreligger för mottagande av vissa enskilda uppdrag såsom boutredningar, skiljedomar och dylikt, kräves härvid mycken takt och försiktighet för att icke det högsta domarkallets värdighet och plikter må åsidosättas. Det är givetvis av den största vikt, att dylik enskild verk-

samhet icke får den betydelse för vederbörande funktionär, att hans ställning av i alla hänseenden fullt oberoende domare kan på något sätt anses påverkad. Särskilt synes det vara betänkligt, om sysslände med dylik enskild verksamhet för ledamot av domstolen eller regeringsrätten skulle framstå som nödvändigt existensvillkor.

Men oavsett nu berörda förhållanden bör bemärkas justitie- och regeringsrådets särställning även i andra hänseenden. Härvid torde man först och främst böra erinra därom, att den med dessa ämbeten förenade arbetsbördan är av en vida mera intensiv art än man ofta föreställer sig. Visserligen är det så, att arbetet på ämbetsrummet endast upptager fyra timmar om dagen under fem av veckans dagar. Men man misstager sig, om man tror, att detta utgör ens någon väsentlig del av en ledamots arbetstid. Utöver arbetet på ämbetsrummet kräves ett synnerligen ihållande och maktpåliggande hemarbete redan för veckans mål, vilka alltid fordra studium av handlingar eller promemorior och ofta synnerligen ingående litteratur- och prejudikatstudier. Därtill kommer nödvändigheten att följa och noga tillägna sig lagstiftningsarbetets resultat på en mångfald områden. Icke minst lagrådsarbetet kan vissa tider kräva ett utomordentligt betungande hemarbete. Visserligen åtnjuta ledamöterna viss på olika sätt indelad frihet från tjänstgöring på ämbetsrummet, s. k. suppleantveckor, samt något längre ferier än andra ämbetsmän, men denna tid är till stor del upptagen av behandlingen av s. k. cirkulerande mål samt nödiga studier.

Naturligen ställer sig emellertid arbetsbördan olika för olika personer, så att vissa innehavare av ämbetet vid sidan av ämbetsgöromålen kunna medhinna åtskilligt annat, såsom författande av lagkommentarer, utgivande av prejudikatsamlingar, kommunalt arbete, offentliga eller enskilda uppdrag. Men utan överdrift torde kunna sägas, att arbetet i genomsnitt giver en fullt normal sysselsättning för dess innehavare och icke skänker honom mer än ett minimum av tid att disponera för annat ändamål. Att det måste anses önskvärt, att ledamöterna av högsta domstolen och regeringsrätten för att uppehålla den livserfarenhet, varav de måste vara i besittning, äga tillfälle att kunna disponera någon tid för annat än ämbetsgöromål och särskilt för allmänna angelägenheter eller vetenskaplig verksamhet ligger i öppen dag. Även ur denna synpunkt vill det synas vara ett verkligt allmänt intresse, att ämbetet är tillfredsställande avlönat.

Ett alldeles särskilt förhållande, som redan i statsverkspropositionen finnes anmärkt, men vilket icke löneregleringskommittén ägnat uppmärksamhet, är den exklusiva ställning som justitie- och regeringsråd intaga

därigenom att för dem icke kan förordnas vikarie. En följd härav blir att i händelse av sjukdom övriga ledamöters arbetsbörda i många fall kan bliva väsentligt ökad, i det den fastslagna arbetsordningen i vissa fall icke kan följas för sådan händelse, utan den sjukes åligganden måste fullgöras av övriga ledamöter, som därigenom hindras i sitt hemarbete.

Det nu anförda giver vid handen, att justitie- och regeringsråden intaga en sådan ställning, att de kunna anses vara berättigade till en alldeles särskild behandling i löneavseende, och, såsom tidigare framhållits, är det otvivelaktigt även i och för sig ett viktigt statsintresse, att ämbetets innehavare äro ekonomiskt fullt oberoende. Av ålder hava ock hos oss, liksom statsråden ställts i en kategori för sig, jämväl de som utöva »Konungens domsrätt» — justitieråden och de med dem sedermera jämställda regeringsråden — ansetts böra behandlas för sig på grund av befattningens särskilda karaktär. Liknande synpunkter hava i andra länder gjort sig starkt gällande, och domare i motsvarande ställning pläga åtnjuta högst väsentligt större löneförmåner än andra ämbetsmän. Man har därvid jämväl tagit hänsyn till angelägenheten att tillmäta lönerna för de högsta domareposterna så, att icke chefsposterna på det administrativa området med dess mindre grad av bundenhet framstå som mera lockande. Och den omständigheten, att vissa av dessa poster tillsättas på förordnande, synes icke heller vara en omständighet, som, särskilt om man tager i betraktande däremot svarande pensionsförmåner, föranleder att deras löner skola sättas till högre belopp än justitie- och regeringsråds. Jämväl i förhållande till övriga domare i landet synes hänsyn till rekryteringen böra inverka på avlöningsförmånerna. En väl avlönad domsaga är för många idealet för en domare. Den högsta instansens innehavare böra åtminstone hava fördelen av inkomster, som avgjort överstiga denna befattnings. Naturligtvis borde detsamma gälla rörande förhållandet till städernas domare. Av bilagda upplysningar angående löneförhållandena vid en del stadsdomstolar synes emellertid framgå, att vederbörande borgmästare och rådmän i vissa städer åtnjuta synnerligen avsevärda förmåner (bil. A).

Statsverkspropositionen utvisar, att de synpunkter, som här ovan gjorts gällande, i någon mån däri beaktats. Det heter nämligen i föredragande departementschefens yttrande:

»Huruvida den avlöning, som kommittén föreslagit för justitieråd och regeringsråd (18,000) kronor, i förhållande till avlöningen för andra högre ämbetsmän är ur alla synpunkter lämpligt avvägd, torde vara tvivelaktigt. Såsom kom-

mittén erinrat, intaga dessa domare i högsta instans en särställning bland stats-tjänstemännen. Det är av synnerligen vikt att åt dem beredes en ekonomiskt fullt tryggad ställning, och vid avlöningens bestämmande måste vederbörligt avseende fästas vid att de till följd av ett speciellt för dem gällande avlöningsvillkor, som enligt kommitténs förslag skall bibehållas, äro underkastade en strängare regel än andra statens tjänstemän i fråga om möjlighet att med sina tjänster förena enskilda befattningar. Särskilt med hänsyn härtill är den för justitieråden och regeringsråden föreslagna avlöningen av 18,000 kronor möjligen för knapp. Jag anser mig visserligen ej böra nu hemställa om avvikelse från kommittéförslaget i denna punkt men har efter samråd med chefen för justitiedepartementet velat fästa uppmärksamhet å denna fråga, vilken synes mig framdeles böra bliva föremål för förnyat övervägande.»

Med allt erkännande åt den goda vilja, som tagit sig uttryck i detta uttalande, måste man ifrågasätta lämpligheten av att på antydda sätt ställa denna fråga på framtiden. Därest det över huvud taget låter sig göra att under förhandenvarande omständigheter verkställa en mera definitiv löne reglering inom de områden, varom nu är fråga, är det svårt att förstå, varför justitieråden och regeringsråden skola, relativt sett, nedflyttas i ett annat plan än det, varå det förut befunnit sig. Att så förfara synes, såsom ovan utvecklats, ut olika synpunkter kunna medföra en verklig fara för den högsta rättsvården i riket.

Ifrågavarande ämbetsmän torde alltså böra erhålla motsvarande löne- och pensionsförbättring samtidigt med övriga högre ämbetsmän. Men detta bör icke hindra statsmakterna att, såsom tidigare skett, fatta beslut om denna reglering såsom en fristående sak och utan att inränga berörda ämbeten under ett avlöningsreglemente av den beskaffenhet, som föreslagits. Detta reglementes innehåll synes näppeligen böra göras tillämpligt på nu ifrågavarande ämbeten.

Undantag hava visserligen gjorts beträffande §§ 13, 16 och 21, men fortfarande kvarstå åtskilliga stadganden, som knappast lämpa sig för de ämbeten, som det här gäller. I detta hänseende kan man hänvisa exempelvis till föreskrifterna i 17 § av reglementet liksom till dess bestämmelser om lönenämnd. Då i statsverkspropositionen förutsattes, att Kungl. Maj:t efter löne regleringens antagande skulle utfärda bestämmelser angående den dagliga arbetstiden för dem, som beröras av löne regleringen, kunna uppenbarligen icke hava åsyftats högsta domstolen och regeringsrätten. Dessa domstolars tjänstgöring, i den mån den lämpligen kan ordnas annorledes än av domstolarna själva, skall naturligen hädanefter liksom hittills regleras genom av Konung och riksdag stiftad lag.

Befinnes det möjligt att nu för övriga ämbetsmän få till stånd en definitiv löne reglering, bör det med hänsyn till det relativa fåtalet av

justitie- och regeringsråd rent finansiellt icke möta hinder att jämväl för dem åstadkomma bestämmelser om löneförmåner och pensioner, som bereda dem en med hänsyn till deras ställning skälig lönegottgörelse och betryggande ålderdomsförsörjning.

Under åberopande av vad sålunda anförts tillåta vi oss att hemställa,

att riksdagen, därest det i statsverkspropositionen ingående förslaget till definitiv löne reglering för statsdepartementen och de centrala ämbetsverken skulle i väsentliga delar vinna riksdagens bifall, måtte vid frågans behandling beträffande avlöningsförmåner för justitieråd och regeringsråd fästa behörigt avseende vid ovan framställda erinringar rörande dessa befattningshavares särskilda ställning och hittills tillämpad relation emellan deras löneförmåner och dem, som tillkomma å ena sidan övriga domare, å andra sidan högre befattningshavare inom förvaltningen.

Stockholm den 21 januari 1921.

Carl Hederstierna.

Eliel Löfgren.

Bilaga A.

Uppgifter angående grundlöner utan dyrtidstillägg för vissa stadsdomare.

(Uppgifterna hämtade dels från en av Föreningen Sveriges stadsdomare under år 1920 till riksdagens justitieombudsman ingiven utredning, dels från ett i Stadsfullmäktiges i Hälsingborg handlingar 1920 nr 28 tryckt betänkande.)

Hälsingborg (enligt numera antaget kommittéförslag).

Borgmästaren kr. 16,000: — med tre ålderstillägg à kr. 700: —.

Rådman (icke polismästare) kr. 13,000: — med tre ålderstillägg à kr. 700: —.

Malmö, enligt nyligen beslutad reglering.

Borgmästaren kr. 20,000: — med två ålderstillägg à kr. 1,000: —.

Rådman kr. 14,000: — » » » » » 1,000: —.

Norrköping, enligt av Kungl. Maj:t år 1919 fastställd löneroglering.

Borgmästaren kr. 15,100: — (därav kr. 100: — sportler) med två ålderstillägg à kr. 1,500: —.

Förste rådmannen kr. 11,100: — (därav kr. 100: — sportler) med två ålderstillägg à kr. 500: —.

Gärle, enligt antagen löroreglering.

Borgmästaren kr. 13,500: —, varav kr. 500: — sportler, med två ålderstillägg à kr. 1,000 —.

Lund, enligt nyligen antagen lönestat.

Borgmästaren kr. 15,000: — med tre ålderstillägg à kr. 1,000: —

Göteborg.

Handels- och pol. borgmästare kr. 16,500: — (därav sportler och provision 1921 kr. 500: —).

Justitieborgmästaren kr. 16,600: — (därav sportler kr. 600: —).

Eskilstuna.

Borgmästaren kr. 20,532: — (därav sportler m. m. 1919 kr. 3,282: —).

Västerås.

Borgmästaren kr. 22,657: — (sportler kr. 24,000: — för tjänsten 1919 utgifterna kr. 7,400: —).

Uppsala.

Borgmästaren kr. 16,200: — (sportler kr. 200: —).

Linköping.

Borgmästaren kr. 18,906: — (sportler kr. 8,850: —, utgifter kr. 300: —).

Borås.

Borgmästaren kr. 19,250: — (sportler kr. 20,000: —, utgifterna kr. 5,400: —).

Södertälje.

Borgmästaren kr. 17,484: — (sportler kr. 17,349: —, utgifter kr. 2,862: —).

Östersund.

Borgmästaren kr. 16,000: — (sportler kr. 1,500: —, utgifter kr. 100: —).

Nyköping.

Borgmästaren kr. 17,571: — (sportler kr. 9,371: —, utgifter kr. 300: —).

Luleå.

Borgmästaren kr. 17,357: — (sportler kr. 4,699: —, utgifter kr. 1,022: —).

Löneförmåner i Stockholm.

I Stockholm äro avlöningsförmånerna till *borgmästare* och *rådmän* under reglering.

Stockholms stads löne regleringskommittés huvudbetänkande den 6 juli 1920 föreslår, oavsett dyrtidstillägg, som fortfarande skulle efter vissa normer utgå, för *borgmästaren* en begynnelseavlöning av kronor 25,800:— jämte två löneförhöjningar efter 3 och 6 år å 900 kronor eller således en slutavlöning av kronor 27,600:— samt för *rådmännen* begynnelseavlöning av kr. 20,400:— med löneförhöjningar efter liknande normer, således en slutavlöning av kronor 22,200:—. Förslaget befinner sig emellertid under omprövning av stadskollegiet, som ännu icke avgivit yttrande över detsamma.

Angående beräkningen av dyrtidstillägget i de olika städerna har utredning ej kunnat åstadkommas. Givetvis ställer det sig olika i olika fall. För en jämförelse vid bestämmandet av grundlönen synes emellertid det riktiga vara att särskilt fästa avseende vid motsvarande normala löneförmåner för andra funktionärer. Dyrtidstillägget är ju av temporär natur och avsett att eventuellt upphöra.
